

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 198/2017-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Stankom, Obrody 25, Košice, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 2/2016 a jeho uznesením (bez uvedenia dátumu rozhodnutia, pozn.) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 75/2016 a jeho uznesením z 15. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 2/2016 a jeho uznesením (bez uvedenia dátumu rozhodnutia, pozn.) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 75/2016 a jeho uznesením z 15. novembra 2016 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v podanej sťažnosti uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 75/2013 z 23. novembra 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol uznaný vinným z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Uznesením krajského súdu bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté.

Sťažovateľ následne podal na najvyššom súde dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením zamietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom vytýka krajskému súdu, ako aj najvyššiemu súdu nedostatočné zdôvodnenie uznesení, ktoré neodpovedali na jeho základné argumenty. Základným argumentom sťažovateľa bolo tvrdenie, že úkony starostu týkajúce sa nakladania s majetkom, nie sú výkonom jeho právomoci. Sťažovateľ zdôrazňuje, že skutková podstata trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa je aplikovaná v prípadoch, ak je trestný čin spáchaný v súvislosti s právomocou a zodpovednosťou verejného činiteľa. Táto právomoc musí vyplývať z ústavy alebo zo zákonov. Právomocou verejného činiteľa je najmä rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, pričom podľa výkladu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky musí takéto rozhodovanie o právach a povinnostiach obsahovať „prvok moci a prvok rozhodovania“. Sťažovateľ tvrdí, že jeho konanie ako štatutárneho orgánu na úseku správy obecného majetku uplatnené v rámci zmluvného vzťahu nie je výkonom právomoci verejného činiteľa a jeho konanie by tak mohlo byť kvalifikované „len“ ako sprenevera, podvod, krádež či porušovanie povinností pri správe cudzieho majetku.

V ďalšom sťažovateľ najvyššiemu súdu vytýka, že jeho vec nebola predložená trestnému kolégiu najvyššieho súdu na účely zjednotenia rozhodovacej praxe.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Krajský súd v Košiciach v odvolacom konaní vedenom pod sp.zn. 1 To 2/2016 (správne má byť sp. zn. 5 To 2/2016, pozn.) porušil základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (the right to a fair trial) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd SR v dovolacom konaní vedenom pod sp.zn. 6Tdo 75/2016 porušil ústavou chránený princíp právnej istoty a základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Tdo 75/2016 zo dňa 15.11.2016.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1To 2/2016 a budú vyčíslené dodatočne.“ (doslovné znenie petitu v sťažnosti, pozn.).

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy, dohovoru a listiny postupom krajského súdu a jeho uznesením

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených článkov ústavy, dohovoru a listiny postupom krajského súdu a jeho uznesením, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity

zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému postupu krajského súdu a jeho uzneseniu, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia označených článkov ústavy, dohovoru a listiny postupom krajského súdu a jeho uznesením. Sťažovateľ vo vzťahu ku krajskému súdu namietal správnosť právnej kvalifikácie skutku s tým, že jeho konanie – skutok z obžaloby mal byť posúdený ako trestný čin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona alebo ako trestný čin sprenevery podľa § 213 Trestného zákona, a v tejto súvislosti namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia. Podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) dovolanie

možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Preskúvanie sťažovateľových námietok tak bolo v zmysle dovolacieho dôvodu podľa už citovaného ustanovenia Trestného poriadku zverené najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu. Najvyšší súd vo veci o podanom dovolaní sťažovateľa rozhodol uznesením. Najvyšší súd ako súd dovolací bol súdom, ktorému patrila právomoc posúdiť, či dovolanie sťažovateľa bolo dôvodné, a rozhodnúť o ňom.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu krajského súdu a jeho uzneseniu, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy, dohovoru a listiny postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením

Podľa názoru ústavného súdu je právny názor najvyššieho súdu o nenaplnení dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v danej veci zdôvodnený riadne a dostačujúcim spôsobom, a preto aj ústavný súd ho považuje za dostačujúci, ale aj ústavne relevantný. V napadnutom uznesení najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré hodnotí právnu kvalifikáciu skutku ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona za správnu a zákonu zodpovedajúcu, a z uvedeného dôvodu nepovažoval dovolací dôvod za naplnený. Postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Len samotná okolnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, nezakladá porušenie označených základných práv a slobôd. Ústavný súd preto nemá dôvod zasahovať do záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd k tomu ďalej poznamenáva, že základné právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie garantované ústavou, listinou a dohovorom

neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu s uznesením najvyššieho súdu podrobil ústavný súd aj uznesenie krajského súdu ústavnoprávnemu prieskumu a konštatuje, že z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na podstatné okolnosti prípadu. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je podľa názoru ústavného súdu prejavom interpretačnej alebo aplikačnej svojvôle, a úvahy krajského súdu sa preto z pohľadu ústavného súdu nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné vo vzťahu k sťažovateľom označeným právam podľa ústavy, dohovoru a listiny.

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označených práv a postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2017